

Jednání Výboru pro vzdělávání Romů Rady vlády pro záležitosti romské menšiny

Datum konání: 16.04.2024
Čas: 13:00–15:30 hodin
Místo: online přes Webex

Program:

- 1) Přivítání a představení nových členů a tajemnice (*doc. Kaleja*)
- 2) Informace o navrženém programu a jeho schválení (*doc. Kaleja*)
- 3) Informace k poslednímu zápisu z jednání (*doc. Kaleja*)
- 4) Informace vládní zmocněnkyně pro záležitosti romské menšiny (*Mgr. Fuková*)
- 5) Informace k agendě Výboru a agendě Rady vlády pro záležitosti romské menšiny (*členové Výboru, členové Rady, tajemnice Výboru*)
- 6) Návrh k úpravě statutu Výboru (*doc. Kaleja a členové*)
- 7) Strategie rovnosti, začlenění a participace (Strategie romské integrace) 2021–2030, úkolová část – strategický cíl C: „Vzdělávání“:
reflexe k vyhodnocení specifických cílů, informace k aktuálnímu plnění opatření, informace k přípravě malé revize SRI (*doc. Kaleja, dr. Seidlová, členové Výboru*)
- 8) Informace o projektu „Podpora rovných příležitostí“ (PROP) NPI ČR (*zástupce NPI ČR dr. Machalík*)
- 9) Informace o dokumentárním filmu „Nultý ročník“ (*dr. Gulová*)
- 10) Závěrečné shrnutí stanovených úkolů (*doc. Kaleja*)

1) Přivítání a představení nových členů a tajemnice

Předseda doc. PhDr. et PhDr. Martin Kaleja, Ph.D., MBA (dále „doc. Kaleja“), přivítal přítomné členy a hosty¹ realizovaného setkání Výboru pro vzdělávání Romů (dále jen „Výbor“), uvedl novou tajemnici Výboru z kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny (dále jen „Rady“) PhDr. Martinu Seidlovou, která se představila. Dále přivítal jako novou členku

¹ „Členové“ a „hosté“ jsou v zápisu uváděny pro zjednodušení někde jen v mužském rodě, tam, kde je to relevantní, je myšleno též „členové a členky“ a „hosté a hostky“.

jmenovanou zástupkyní České školní inspekce Ing. Danu Pražákovou, Ph.D., vedoucí oddělení kanceláře ústředního školního inspektora. Informoval o nově jmenovaném členu Mgr. Janu Kudrym, Ph.D., který se z jednání omluvil. A uvedl, že omluvu obdržel také od doc. Evy Šotolové a Bc. Gwendolyn Hubka Albert. PhDr. Seidlová vyřídila omluvu paní vládní zmocněnkyně pro záležitosti romské menšiny Mgr. Lucie Fukové a paní vedoucí oddělení kanceláře Rady PhDr. Kateřiny Bursíkové Jacques, které se z důvodu jiných závazků nemohly v tomto termínu zúčastnit zasedání.

Dále doc. Kaleja sdělil informace k hostkám, PhDr. Janě Horváthové a Mgr. Heleně Sadílkové, M.A., Ph.D. Se souhlasem dr. Horváthové bude doc. Kaleja iniciovat aktualizaci statutu Výboru, kterým se Muzeum romské kultury stane členskou institucí za veřejnou správu. Dr. Sadílková reprezentuje jediné vysokoškolské pracoviště – Seminář romistiky Ústavu etnologie a středoevropských a balkánských studií FF UK – na území ČR, jež realizuje akreditované studium zaměřené na romistiku (Bc., Mgr.) a v příslušné oblasti uskutečňuje též vědecko-výzkumné a rozvojové aktivity. Doc. Kaleja zdůraznil skutečnost, že dané pracoviště má významnou roli v rozvoji romského jazyka a v akademické systemizaci poznatků z oblasti nejen z historie, kultury a jazyka, ale také dokumentaci vývoje společenských přístupů vůči Romům, proto považuje za žádoucí, aby i tato instituce měla své členské místo ve Výboru zajištěno.

V návaznosti na to dodal, že aktuální statut Výboru je zastaralý a je třeba ho aktualizovat – mj. nereflktuje existenci pozice vládní zmocněnkyně pro záležitosti romské menšiny a jeho taxativně uvedené početní omezení členů generuje překážku v rozšíření Výboru o výše uvedené členy. Návrh úpravy statutu bude členům zaslán.

2) *Informace o navrženém programu a jeho schválení*

K navrženému programu jednání doc. Kaleja vnesl dotaz směrem ke kolegům, zda má někdo připomínky či návrhy, je-li to relevantní, k jeho úpravě.

Na základě žádosti Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále „MŠMT“) byl předsunut bod č. 7 *Strategie rovnosti, začlenění a participace (Strategie romské integrace) 2021–2030, úkolová část – strategický cíl C: „Vzdělávání“: reflexe k vyhodnocení specifických cílů, informace k aktuálnímu plnění opatření, informace k přípravě malé revize SRI* na 3. místo v programu, účastníci zasedání s tím vyjádřili souhlas.

Přítomný člen za MŠMT PaedDr. Michal Černý předal informaci, že jeho osobu od příštího jednání nahradí dnešní hostka Bc. Františka Tranová z Oddělení rovného přístupu ke vzdělávání a ústavní výchovy MŠMT. Doc. Kaleja poděkoval za informaci, za dosavadní spolupráci a za zajištění této aktualizace uvnitř resortu školství. O zajištění procesů spojených se jmenováním za členku Výboru Bc. Tranovou požádal tajemnicí Výboru, PhDr. Seidlovou, Předal jí informaci o dříve nastavených procesech v této záležitosti.

Bylo odsouhlaseno, že bod č. 6 *Návrh k úpravě statutu Výboru* se bude řešit na dalším zasedání.

3) Strategie rovnosti, začlenění a participace (Strategie romské integrace) 2021–2030, úkolová část – strategický cíl C: „Vzdělávání“: reflexe k vyhodnocení specifických cílů, informace k aktuálnímu plnění opatření, informace k přípravě malé revize SRI

PhDr. Seidlová informovala o koncepci aktuální revize strategie (dále „SRI“). Bude pojata jako tzv. malá revize, zaměřená na zefektivnění plnění stávajících opatření. Nebudou se tedy přidávat žádná nová opatření a v návaznosti na vyhodnocení plnění opatření za roky 2022 a 2023 PhDr. Seidlová připraví podkladový materiál, kde budou vyznačena ta opatření, která nejsou adekvátně plněna, a kanceláří Rady bude navržena úprava (v gestorství nebo dílčí formulační změny v opatřeních, např. reagující na aktuální právní úpravu). Bude 7 dní na zaslání připomínek členy Výboru (cca polovina května).

Je určen jednotný postup pro všechny kapitoly, kdy úprava jednotlivých kapitol navržená kanceláří se bude projednávat na odborně příslušných kulatých stolech, s pravidelnými a ad hoc účastníky. U kapitoly „Strategický cíl C Vzdělávání“ se pro kulatý stůl využije existence členské základny Výboru.

V této souvislosti doc. Kaleja jednal již dříve s tajemnicí Výboru a s dalšími zaměstnankyněmi Úřadu vlády ČR a vyjádřil souhlas, aby se na příštím zasedání Výboru program koncipoval tak, že jeho obsah bude integrován s obsahem výše uvedených aktivit. Požádal tajemnici, aby mu v předstihu podala jasnou informaci o očekávaném schématu provedení a jeho očekávané výstupy, aby tak mohl lépe zajistit synchronizaci relevantních celků. Členy Výboru požádal, aby se v mezičase seznámili s obdrženými materiály a jeho obsahy propojili s kapitolou Vzdělávání SRI, a přitom se zaměřili na: a) již vyhodnocené dosažené výstupy a splněné cíle, b) ty, na které se cílí v aktuálním období a c) ty v následných etapách plnění. Dr. Seidlovou pověřil, aby se v případě zmiňovaného kulatého stolu ujala zajištění klíčových hostů, doc.

Kaleja v souladu se statutem Výboru koordinuje případná oslovení k účasti dalších hostů na jednání.

Členové Výboru si schválili termín příštího zasedání a také jeho formát: **4. 6. ve 13:00 hod.**, hybridní formát, tj. prezenčně v prostorách Úřadu vlády ČR a distančně (dle následně obdržených informací). Z kulatého stolu nebude dělán zápis.

Ing. Hrdlička, zástupce za MŠMT, se otázal na právní oporu realizované revize SRI a upozornil na rizika revize. PhDr. Seidlová sdělila, že právní opora je v usnesení vlády, dále uvedla, že najde přesnou informaci a pošle členům Výboru hned po skončení jednání. Doc. Kaleja doplnil, že je možné, že existuje divergence v chápání denotačního základu u slova „revize“ – ve smyslu kontroly či prověření a ve smyslu možného doplnění či opravy. Dr. Seidlové poděkoval za to, že uvedenou oporu členům Výboru nasdílí².

Bc. Tranová krátce shrnula klíčové aktivity MŠMT za rok 2023 ve vztahu k tématu vzdělávání Romů: nejvýraznějšími kroky byla opatření reagující na rozsudek D.H. a ostatní versus Česká republika (Akční plán)³, do značné míry kopírující opatření ze SRI; dále posílení sociální složky kurikula a jeho aktuálně běžící transformaci (novelizace legislativy – zakotvení povolání sociálního pedagoga).

4) Informace o projektu „Podpora rovných příležitostí“ (PROP) Národního pedagogického institutu České republiky (dále „NPI ČR“)

V rámci tohoto bodu požádal doc. Kaleja Mgr. Machalíka, Ph.D., o prezentaci aktivit NPI ČR v rámci projektu PROP (viz příloha č. 1 zápisu).

Mgr. Machalík, Ph.D., informoval o tom, že se připravuje memorandum mezi MŠMT, NPI ČR a výzkumnou organizací PAQ Research o desegregaci ve školství, zatím jsou na začátku jednání.

² *Jde o usnesení vlády, kterou byla SRI přijata – tj. ze dne 10. května 2021 č. 447 ke Strategii rovnosti, začlenění a participace Romů (Strategie romské integrace) 2021 – 2030) – neboť povinnost realizace dvou revizí je obsažena přímo v textu SRI*

³ [D. H. a ostatní proti České republice – diskriminace romských dětí v přístupu ke vzdělání, MŠMT ČR \(msmt.cz\)](https://msmt.cz)

Doplnil, že v rámci projektu PROP minulý týden zasedala platforma romských pedagogů a jednala o jejich zapojení do českého školství (témata např.: asistent pedagoga a jeho role; otázka romských reálií v kurikulu). Dále se v rámci projektu realizují peer to peer setkání formou setkávání škol zapojených do projektu pro ředitele ZŠ. Bylo jedno celostátní setkání, kde byla pojmenována nejaktuálnější témata. Vede se také diskuse se zástupci škol (ředitelé), povede se se zřizovateli škol. Projekt skončí v prosinci 2025.

Dr. Köttnerová poděkovala NPI ČR za velmi užitečnou definici sociálně znevýhodněného žáka. Uvedla, že se jako stále naléhavější jeví vnímání školy a její důležitosti jako součásti systému institucí – sociálně komunitní role školy, tj. spolupráce s NNO, sociálními pracovníky aj. Důležitější i než např. dotace je vytvoření a fungování takové sítě spolupracujících institucí. Důležitá je i sociální prevence (spolupráce s příslušnými útvary ORP).

Dr. Sadílková uvedla, že k začleňování informací o Romech do vzdělávání vedou 3 cesty: účast na revizi současného vzdělávání (RVP), vzdělávání budoucích pedagogů, vzdělávání stávajících pedagogů.

Dotázala se, jak lze postupovat, zda lze toto téma více uplatnit v rámci projektu PROP?

Doc. Kaleja uvedl, že vítá posun v přístupu MŠMT jako subjektu udávajícímu směr a kolegy informoval o vzájemné spolupráci MŠMT, dr. Horváthové z Muzea romské kultury, dr. Sadílkové, jeho osoby, dr. Cibulkové a dr. Machalíka z NPI ČR a bývalé členky Výboru Mgr. Anny Brychtové. Výstupem této aktivity jsou informace a materiály pro inspiraci vedení výuky k oblasti reálií a historii Romů uveřejněné na webu MŠMT – „Informace pro školy a podklady pro výuku o Romech“.

Dr. Sadílková nabídla za seminář romistiky i za Muzeum romské kultury (PhDr. Horváthovou) do budoucna pomoc s obdobnými aktivitami, jako byly materiály ke Dni Romů.

Mgr. Machalík, Ph.D., reagoval, že pokud škola spolupracuje v rámci projektu, je její povinností zajistit vzdělávání pedagogů. V projektu plánují webináře a přípravu e-learningového studijního programu pro budoucí pedagogy. Dále doplnil, že NPI ČR zpracovává mapu spádovosti škol, což nikde není dosud podchyceno, školy údaje někdy ani nenahrávají tam, kam mají.

PhDr. Cibulková, MBA, Ph.D., doplnila, že je snahou NPI ČR, aby se aktivity projektu PROP provazovaly s ostatními aktivitami instituce v dané tematice (jako je právě např. revize RVP) a

vznikaly adekvátní výstupy. Poukázala na to, že pro vznik dalších vzdělávacích aktivit v daném tématu je také zřejmé, že projekt PROP bude oslovovat členky a členy Výboru pro případné lektorské zapojení. Navrhla např. Ing. Nyklovou, Ph.D., MBA, Mgr. Červeňákovou či dr. Sadílkovou, Ph.D. NPI ČR také s dalšími odborníky pracuje na revizi „Metodického pokynu k diagnostice mírné poruchy intelektového vývoje pro školská poradenská zařízení“.

Doc. Kaleja konstatoval, že byl pozitivně překvapen, že členové této pracovní skupiny, která se zabývá revizí dotčené metodiky, hledají i cesty, jak případně testy uzpůsobit – konstruovat tak, aby ve výsledcích jejich schémat došlo k eliminaci dosažených výsledků nízké úrovně při vyhodnocení testování, nebo také aby testy zajistily v případě romských dětí a žáků akcent na to, v čem jsou dobří, a to díky adaptaci počtů podoblastí a počtu jejich komponent, jež se v takových IQ testech objevují.

5) *Informace o dokumentárním filmu „Nultý ročník“*

Mgr. Gulová, Ph.D., informovala o tom, že katedra sociální pedagogiky Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity natočila dokument, v němž se z různých úhlů pohledu řeší neúspěšnost romského studenta při přijímacím řízení na VŠ, navzdory jeho kvalitám. Film byl profesionálně zpracován, bude slavnostně uveden, po promítání bude diskuse a bude distribuován na vysoké školy. Členy Výboru bude Mgr. Gulová, Ph.D., informovat o termínu premiéry a termínech a místech konání propagace⁴.

Z důvodu nedostatku času byly body programu, na které nedošlo, odloženy na další zasedání Výboru.

V přílohách pozvánky členové a členky Výboru obdrželi:

- Výukový materiál do škol „Informace pro školy a podklady pro výuku o Romech“ k Mezinárodnímu dni Romů - na webových stránkách MŠMT s tiskovou zprávou - odkaz zde:
[MŠMT vydává k Mezinárodnímu dni Romů nové výukové materiály, MŠMT ČR \(msmt.cz\)](https://www.msmt.cz)
- Informaci o naplňování Strategie romské integrace v roce 2022
- Podklad od MŠMT – „Informace o plnění Strategie romské integrace za rok 2023“.

⁴ 20. 6. 2024 od 18:00 hod. v kině ART v Brně

Přítomni:

doc. PhDr. et PhDr. Martin Kaleja, Ph.D., MBA

PhDr. Andrea Cibulková, MBA, Ph.D.

Mgr. Lada Červeňáková

PaedDr. Michal Černý

Mgr. Lenka Gulová, Ph.D.

Ing. Ferdinand Hrdlička

PhDr. Renáta Köttnerová

Mgr. Tomáš Machalík, Ph.D.

Ing. Eva Nyklová, Ph.D., MBA

Mgr. Dana Pražáková, Ph.D.

Mgr. Mariana Radošovská

Helena Sadílková, Ph.D.

PhDr. Martina Seidlová

Bc. Františka Tranová

Omluveni:

PhDr. Jana Horváthová

Bc. Gwendolyn Hubka Albert

Mgr. Jan Kudry, Ph.D.

doc. Eva Šotolová

Ing. Miroslav Veselý

Nepřítomni bez omluvy:

PaedDr. Renée Grenarová, Ph.D. et Ph.D.